

НАУКОВО-ТЕХНІЧНА РАДА
Національного природного
парку «ЧЕРЕМОСЬКИЙ»
59100, Чернівецька область,
Вижницький район,
сел. Путила, вул. Федьковича 35
тел. директор 2-24-70; тел/факс(03738) 2-12-58
E-mail: nppcheremoskiy@ukr.net

ПРОТОКОЛ № 1

чергового засідання науково-технічної ради НПП «Черемоський»

сmt Путила

«01» лютого 2024 року

7 членів НТР НПП «Черемоський» долучились до засідання за допомогою дистанційної присутності в режимі відео-конференції із застосуванням програми Zoom.

Онлайн-участь: Чорней І.І., Андрюк М.І., Гребенщиков В.О., Зеленчук Я.І., Носік В.В., Рідуш Б.Т., Савчук А.І.

Участь очно: Єрема Р.І., Бурак В.Т., Юзик Д.І., Гузак В.В., Іліщук І.В., Кіцул Є.Р., Котельбан Ю.Д., Мурга С.М., Слижук В.В., Харюк Ю.М.

Присутні: 17 членів НТР, а саме: Єрема Р.І., Бурак В.Т., Чорней І.І., Юзик Д.І., Андрюк М.І., Гребенщиков В.О., Гузак В.В., Зеленчук Я.І., Іліщук І.В., Кіцул Є.Р., Котельбан Ю.Д., Мурга С.М., Носік В.В., Рідуш Б.Т., Савчук А.І., Слижук В.В., Харюк Ю.М.

Головуючий: голова науково-технічної ради, директор Національного природного парку «Черемоський» Єрема Роман Іванович.

Секретар: секретар науково-технічної ради, старший науковий співробітник Національного природного парку «Черемоський», кандидат біологічних наук Юзик Діана Іванівна.

Запрошені: Бойчук О.І. – начальник відділу державної охорони ПЗФ НПП «Черемоський»; Скидан Т.А. – начальник відділу еколого-освітньої роботи та рекреації НПП «Черемоський»; Мороз В.В. – начальник відділу господарського забезпечення та рекреаційного благоустрою НПП «Черемоський».

Порядок денний:

1. Про виконання рішень, ухвалених на попередньому засіданні НТР.

2. Про погодження плану заходів з наукової та науково-технічної діяльності НПП «Черемоський» на 2024 р.

3. Про погодження плану заходів відділу еколого-освітньої роботи та рекреації НПП «Черемоський» на 2024 р.

4. Про погодження плану заходів відділу державної охорони ПЗФ НПП «Черемоський» на 2024 р.

5. Про погодження плану роботи відділу господарського забезпечення та рекреаційного благоустрою НПП «Черемоський» за 2024 р.

6. Про необхідність внесення змін до Складу Науково-технічної ради НПП «Черемоський».

Різне.

На початку засідання голова НТР НПП «Черемоський» Роман Єреми запропонував членам науково-технічної ради затвердити Порядок денний засідання.

Цю пропозицію було винесено на голосування.

Вирішили: порядок денний чергового засідання НТР НПП «Черемоський» затвердити.

Проголосували: «за» - 15, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято одногolosно.

Після голосування до участі у засіданні приєднався член НТР С.М. Мурга.

Питання 1. Про виконання рішень, ухвалених на попередньому засіданні НТР.

Слухали: заступника директора-головного природознавця НПП «Черемоський», заступника голови науково-технічної ради Бурака В.Т. про виконання рішень, ухвалених на попередньому засіданні НТР.

Під час попереднього засідання було винесено ряд питань. Хочу довести до Вашого відома, що по цих питаннях, які ми розглядали на засіданні НТР, то усі питання фактично вирішені і доведені до логічного завершення.

В обговоренні питання № 10 взяли участь:

Єрема Р.І. додав, що питання з приводу Д.І. Юзик, на скільки відомо, під час візиту до Львову було розглянуто пакет документів під час засідання Вченої ради Інституту екології Карпат НАН України. Вчена рада підтримала наше клопотання. Тому також це виконано.

Вирішили: Виконання рішень, ухвалених на попередньому позачерговому засіданні НТР, яке відбулося 21 грудня 2023 р., взяти до відома.

Проголосували: «за» - 15, «проти» - 0, «утримались» - 1.

Рішення прийнято більшістю голосів.

Утримались: Андрюк М.І.

Питання 2. Про погодження плану заходів з наукової та науково-технічної діяльності НПП «Черемоський» на 2024 р.

Слухали: старшого наукового співробітника, секретаря НТР НПП «Черемоський» Юзик Д.І. про погодження плану заходів з наукової та науково-технічної діяльності НПП «Черемоський» на 2024 р.

План з наукової та науково-технічної діяльності НПП «Черемоський» на 2024 р. (Додаток 1) Вам було надіслано напередодні засідання разом із рештою матеріалів. Якщо у членів НТР є запитання чи зауваження до плану, я готова прокоментувати і відповісти, щоб не зачитувати увесь документи, оскільки він доволі об'ємний.

Ми плануємо у 2024 році проведення експедицій на територію Парку із залученням науковців з інших установ для досліджень. Поновлення договорів про наукову співпрацю з установами, з якими співпрацювали в попередні роки, а також ми відкриті для подальшої співпраці з установами, з якими раніше не співпрацювали. Якщо протягом року будуть виникати пропозиції щодо співпраці, то це питання також будемо розглядати. Щодо організації конференцій, то ми розглядаємо таку можливість, однак щодо тематики ми будемо обговорювати та радитись. Плануємо проводити моніторинг на пробних ділянках, які були закладені у попередні роки, а також поновлення вказівних знаків і огорож навколо наукових полігонів, де є така необхідність.

В обговоренні питання № 2 взяли участь:

Єрема Р.І. додав, що також у 2024 році заплановано виконання рекомендацій, які надавав І.І. Чорней щодо огороження деяких ділянок, щоб обмежити випас великої рогатої худоби. А також плануємо косити ділянки, які було передбачено, де колись було сінокосіння, з метою розчистки лук. У нас ці всі заходи передбачені. Науково-практична конференція, яка у нас відбувалася у минулому році, а перед цим декілька років її не було, на мою думку, пройшла гарно та успішно. Було багато науковців. Багато було подано робіт. Тому ми в 2024 році її так само плануємо обов'язково. Головне для нас мир і перемога. Хочеться сподіватися! Але ми її будемо проводити.

Юзик Д.І. повідомила, що збірка попередньої конференції найближчим часом вийде з друку та всі учасники зможуть отримати авторський примірник. Уточнила в членів НТР, чи є у присутніх запитання чи зауваження щодо плану з наукової та науково-технічної діяльності?

Вирішили: план заходів з наукової та науково-технічної діяльності НПП «Черемоський» на 2024 р. погодити.

Проголосували: «за» - 16, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято одноголосно

Після голосування по питанню № 2 до участі в засіданні доєднався А.І. Савчук.

Питання 3. Про погодження плану заходів відділу еколого-освітньої роботи та рекреації НПП «Черемоський» на 2024 р.

Слухали: начальника відділу еколого-освітньої роботи та рекреації НПП «Черемоський» Скидан Т.А. про погодження плану заходів відділу еколого-освітньої роботи та рекреації НПП «Черемоський» на 2024 р.

Вам попередньо було надіслано план роботи відділу еколого-освітньої роботи та рекреації на 2024 рік (Додаток 2). Прошу погодити. Якщо у Вас є якісь запитання, Ви можете їх задати.

В обговоренні питання № 3 взяли участь:

Єрема Р.І. проінформував членів, що у минулому році відділом еколого-освітньої роботи та рекреації було зроблено досить багато. На цей рік у нас заплановано у співпраці з Франкфуртським зоологічним товариством маркування та облаштування маршрутів. Зараз мова йде про східно-європейський шлях і відгалуження від нього. Це маркування і ці вказівні знаки будуть не тільки по території парку, а й захоплюватимуть частково території Селятинської громади, бо цей шлях починається у с. Шепіт і закінчується на Закарпатті. Цього року ми плануємо це робити. Так само плануємо облаштувати нову екоосвітню стежку. Маємо ще ряд планів, виконання яких залежатиме від фінансування. Що можемо робити своїми силами, те робимо. Зараз готується запит до обласної програми з розвитку туризму за підтримки Управління екології та природних ресурсів щодо фінансування. Виходячи з того, будемо проводити заплановані заходи. Не знаю, чи всі бачили, у нас вийшов віртуальний 3D тур, розроблений по території Парку за допомоги Франкфуртського зоологічного товариства. На сьогодні в Україні такі 3D тури мають тільки 3 нацпарки: «Вижницький», «Синевир» і наш. Думаю, що це теж є гарною промоцією. Люди можуть подивитись 3D тур і зрозуміти, які місця вони зможуть потім відвідати.

Савчук А.І. поділився з присутніми, що було приємно як для області, так і для всіх слухачів, вчора почути на Міжнародному форумі, який проводило Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів про співпрацю з Євросоюзом і програмні кроки Міністерства щодо вступу в Євросоюз. Було озвучено про те, що один з парків в нашій області, а саме НПП «Черемоський» має побудувати свій реабілітаційний центр для тварин. Подякував за таку проведену роботу та висловив сподівання, що надалі вона теж буде проводитись на такому високому рівні, щоб керівництво держави озвучувало це на своїх форумах.

Вирішили: план заходів відділу еколого-освітньої роботи та рекреації НПП «Черемоський» на 2024 р. погодити.

Проголосували: «за» - 17, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято одноголосно

Питання 4. Про погодження плану заходів відділу державної охорони ПЗФ НПП «Черемоський» на 2024 р.

Слухали: начальника відділу державної охорони ПЗФ НПП «Черемоський» Бойчука О.І. про погодження плану заходів відділу державної охорони ПЗФ НПП «Черемоський» на 2024 р.

Попередньо Вам було надіслано план заходів відділу державної охорони ПЗФ на 2024 р. (Додаток 3). Прошу погодити.

В обговоренні питання № 4 взяли участь:

Єрема Р.І. проінформував присутніх, що працівниками відділу регулярно проводяться рейдові виїзди на територію парку та здійснюються природоохоронні заходи. Є незакриті вакансії у відділі та у ПНДВ.

Вирішили: план заходів відділу державної охорони ПЗФ НПП «Черемоський» на 2024 р. погодити.

Проголосували: «за» - 17, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято одноголосно

Питання 5. Про погодження плану роботи відділу господарського забезпечення та рекреаційного благоустрою НПП «Черемоський» за 2024 р.

Слухали: начальника відділу господарського забезпечення та рекреаційного благоустрою НПП «Черемоський» Мороза В.В. про погодження плану відділу господарського забезпечення та рекреаційного благоустрою НПП «Черемоський» на 2024 р.

Всім Вам було розіслано план відділу на 2024 рік (Додаток 4). Прошу погодити. Якщо, щось не зрозуміло по плану, готовий відповісти.

В обговоренні питання № 5 взяли участь:

Єрема Р.І. проінформував присутніх, що цим відділом багато роботи було зроблено в минулому році. У 2024 році заплановано облаштування санвузла у Перкалабському ПНДВ, деякі роботи вже частково розпочато. Очікуємо Акт прийому-передачі від ДП «Ліси України», бо наказ Міністра спільно з керівником ДП є, але Акту ще немає. Відповідно, ми не можемо закуповувати матеріали, доки ця будівля не є на балансі Парку. Обіцяє Міндовкілля, що найближчим часом це питання буде вирішено. Також закуплено матеріали, за кошти виділені в рамках обласної програми у 2023 році та надійшли на рахунок у листопаді. Роботи ще не проводили. Як тільки сприятиме погода, ці роботи буде розпочато.

Вирішили: план відділу господарського забезпечення та рекреаційного благоустрою НПП «Черемоський» на 2024 р. погодити.

Проголосували: «за» - 17, «проти» - 0, «утримались» - 0.

Рішення прийнято одноголосно

Питання 6. Про необхідність внесення змін до Складу Науково-технічної ради НПП «Черемоський».

Слухали: директора НПП «Черемоський», голову науково-технічної ради Єрему Р.І. про необхідність внесення змін до Складу Науково-технічної ради НПП «Черемоський».

На сьогодні до складу НТР НПП «Черемоський» входить 27 членів.

Є зміни, які пов'язані з кадровими змінами в установах і організаціях. Наприклад, у філії «Путильське лісове господарство» є новий виконуючий обов'язки директора. Колишній директор філії Слижук В.В. погодився залишитись у складі НТР Парку і нам дуже важлива його думка. Однак, нам потрібен представник від філії «Путильське лісове господарство». Ми дійшли згоди, що її буде представляти головний лісничий П.П. Фрей.

Також у нас є кадрові зміни у НПП. Вже не працює начальником відділу еколого-освітньої роботи та рекреації А.О. Терен, а є новопризначений керівник відділу Т.А. Скидан. Є пропозиція вивести зі складу НТР А.О. Терен, а включити – Т.А. Скидан. Ми відкриті до пропозицій щодо змін до складу НТР.

В обговоренні питання № 6 взяли участь:

Мурга С.М. запропонував погодити озвучені Р.І. Єремою зміни до складу НТР Парку.

Єрема Р.І. додав, що у разі підтримки запропонованих змін, про них буде повідомлено Міндовкілля і в разі їх затвердження склад НТР НПП «Черемоський» збільшиться на 1 особу.

Вирішили: погодити внесення змін до Складу НТР НПП «Черемоський» із врахуванням озвучених пропозицій, а саме:

- виключити зі складу НТР НПП «Черемоський»: Терен А.О.;
- ввести до складу НТР НПП «Черемоський»: Фрей П.П., Скидан Т.А.

Проголосували: **«за» - 17, «проти» - 0, «утримались» - 0.**

Рішення прийнято одногосно

Після голосування по питанню № 6 до участі в засіданні доєднався І.І. Чорней.

Різне.

У різному директор НПП «Черемоський» Р. І. Єрема запропонував провести у 2024 році засідання НТР НПП «Черемоський» суто в очному форматі у Путилі, з подальшим виїздом на територію Парку (г. Томнатик, РЛС «Памір», с. Сарата). Ми розуміємо, що у всіх є обмаль вільного часу, а також, що дехто з членів НТР фізично знаходиться в інших містах (Київ, Чернівці). Давайте спільно сплануємо такий захід орієнтовно на червень. До цього часу можливо з'являться нові напрацювання, які треба буде розглянути на засіданні. Якщо Ви підтримаєте таку пропозицію, то ми будемо думати як втілити її в життя.

Юзик Д.І. враховуючи, що сьогодні члени НТР проголосували за зміни до Складу Ради, після того як буде підготовлений протокол із супровідним листом ці зміни будуть надіслані до Міндовкілля на затвердження. Для цього, як зазвичай, вони просять представників від інших організацій, які не є представниками НПП «Черемоський» чи інших нацпарків або не є представниками Міндовкілля, тобто це всі науковці, представник філії «Путильське лісове господарство», Управління екології та природних ресурсів і інших організацій, я прошу Вас найближчим часом надіслати в тому форматі як Ви попередньо надсилали на ім'я голови НТР заяву про те, що Ви надаєте згоду увійти до складу НТР НПП «Черемоський».

Єрема Р.І. уточнив чи це стосується дійсних членів НТР Парку.

Юзик Д.І. пояснила, що це також стосується дійсних членів НТР Парку, оскільки усі заяви мають бути підписані у поточному році.

Єрема Р.І. додав, що Діана Іванівна підготує заготовку заяви та надішле її членам НТР на підпис.

Повідомив, що 7 лютого запланована зустріч працівників парку з представниками Франкфуртського зоологічного товариства щодо майбутнього Проєкту організації території НПП «Черемоський». Можливо навесні буде потреба розглянути чорновий варіант Проєкту, який ми заздалегідь Вам надішлемо на ознайомлення, та внести якісь зміни чи надати рекомендації. Документ буде об'ємний, готується з новим підходом.

Рішення НТР НПП «Черемоський» також підтримали члени Ради М.М. Марченко (усне повідомлення по телефону) та О.М. Шкурідін (письмове повідомлення).

Голова науково-технічної ради

Секретар науково-технічної ради

Роман ЄРЕМА

Діана ЮЗИК

Додаток 1 до Протоколу №1 чергового засідання науково-технічної ради НПП «Черемоський» від 1 лютого 2024 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

НПП «Черемоський»

Роман ЄРЕМА

«__» _____ 2024 р.

**План заходів
з наукової та науково-технічної діяльності НПП «Черемоський»
на 2024 рік**

№ з/п	Захід	Виконавець/ структурний підрозділ	Строк виконання
1.	Розробка та впровадження заходів менеджмент-плану підтримки та експлуатації лучних екосистем на території парку	Відділ науково-дослідний, відділ держохорони ПЗФ, ПНДВ, науковий куратор - ЧНУ	Протягом року
2.	Дослідження природних джерел на території НПП та прилеглий (Сарата – 1, 2, 3). Картування і паспортизація джерел. Визначення динамічних запасів високомінералізованих вод та їх придатності для бальнеологічного застосування.	Відділи науково-дослідний, госп. забезп. та рекреац. благоустрою, ПНДВ, ЗАТ БАЛЬНЕОЛОГ (м. Одеса) та інші профільні установи (за згодою, за наявності фінансування)	Квітень-липень
3.	Продовження інвентаризації та дослідження спелеокарстових утворень.	Відділ науково-дослідний. Українська спелеологічна асоціація, спелеоклуби	Протягом року
4.	Поновлення вказівних знаків в межах існуючої мережі постійних пробних площ, закладання нових ППП та фенопунктів у разі потреби. Продовження встановлення та ремонту огорож навколо пробних площ та унікальних локацій рідкісних рослин.	Відділи науково-дослідний, госп. забезп. та рекреац. благоустрою, ПНДВ	Протягом року
5.	Інвентаризація та картування старих дулистих джерел на всій території НПП з метою посилення охорони місць гніздування дуплогнізних птахів.	Відділи науково-дослідний, ПНДВ, держохорони ПЗФ	Протягом року
6.	Продовження моніторингу репродуктивного періоду птахів-дуплогнізників в межах мережі штучних гніздівель (ЗППП №1 та ЗППП №4).	Відділи науково-дослідний, ПНДВ	Квітень-серпень
7.	Інвентаризація видового складу мохоподібних, водоростей, лишайників, грибів на території НПП, в тому числі на відокремлених ділянках без вилучення	Відділ науково-дослідний, ПНДВ, залучені вузькоспеціалізовані фахівці (за згодою)	Протягом року
8.	Інвентаризація видів безхребетних тварин	Відділ науково-дослідний, ПНДВ, залучені фахівці-	Протягом року

		ентомологи, арахнологи, малакологи (за згодою)	
9.	Вивчення кліматичних особливостей та динаміки метеорологічних умов (температурний режим, швидкість і напрям вітру, опади) на території парку за допомогою портативної метеостанції	Відділ науково-дослідний, ПНДВ	Протягом року
10.	Улаштування гідропосту на річці Сарата (кв. 3, вид. 1).	Відділ госп. забезп. та рекреац. благоустрою, ПНДВ. За наявності фінансування	Протягом року
11.	Робота з базою даних інструментарію SMART, накопичення результатів спостережень	Відділ науково-дослідний, ПЗФ, ПНДВ	Протягом року
12.	Виконання досліджень в рамках основної наукової теми – Літопису природи	Відділ науково-дослідний, ПНДВ	Протягом року
13.	Ведення та видання Літопису природи.	Адміністрація НПП	До 01.05.2024
14.	Вивчення стану ізольованих популяцій риб в річках Перкалаб і Сарата.	Відділ науково-дослідний, залучені фахівці – іхтіологи (за згодою)	Протягом року
15.	Акустичні дослідження кажанів із застосуванням беткодера.	Відділ науково-дослідний, ПНДВ, експерт із Франкфуртського зоологічного товариства. За наявності фінансування	Протягом року
16.	Розробка та впровадження системи заходів з охорони місць поселення кажанів (у вапнякових відслоненнях і тріщинах порід на хребті Чорний Діл, інших виявлених місцях перебування).	НПП, ЧНУ, інші наукові організації	Протягом року
17.	Розроблення менеджмент-плану щодо збереження рідкісного виду ссавців – рисі євразійської.	НПП, ЧНУ, інші наукові організації	Протягом року
18.	Розроблення менеджмент-плану щодо збереження рідкісного виду ссавців – ведмеда бурого (мінімізація проблеми синантропізації виду).	НПП, ЧНУ, інші наукові організації	Протягом року
19.	Участь працівників наукового відділу у наукових та науково-практичних конференціях, семінарах тощо	Відділ науково-дослідний	Протягом року
20.	Акустичний моніторинг фонових видів птахів.	Відділ науково-дослідний, ПНДВ	Протягом року
21.	Моніторинг ссавців із застосуванням фотопасток.	Відділ науково-дослідний, СДО ПЗФ, ПНДВ	Протягом року
	<u>Поповнення та утримання наукових фондів:</u>		
22.	Поповнення та утримання гербарію та фунгарію	Відділ науково-дослідний, ПНДВ	Протягом року
23.	Формування та поповнення зоологічних	Відділ науково-	Протягом

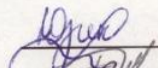

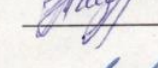

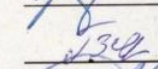
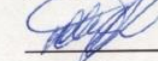

	наукових колекцій	дослідний, ПНДВ	року
24.	Поповнення науково-методичних бібліографічних фондів	Відділ науково-дослідний	Протягом року
25.	Накопичення результатів наукових досліджень (підготовка матеріалів для кадастрів рослинного, тваринного світу, територій та об'єктів ПЗФ та ін.)	Відділи науково-дослідний, екологоосвітньої роботи і рекреації, ПНДВ	Протягом року
26.	Поповнення наукової фенотеки, фітоценотеки, фототеки, збір експонатів для Музею природи	Відділи науково-дослідний, екологоосвітньої роботи і рекреації, ПНДВ	Протягом року
27.	Створення матеріально-технічної бази для моніторингових і науково-дослідних робіт	Адміністрація НПП. За наявності фінансування	Протягом року
28.	Створення коротких рекламних і навчально-пізнавальних відеороликів (відеофільмів) про природну та рекреаційну цінність парку та необхідність їх охорони	Відділи екологоосвітньої роботи та рекреації, науково-дослідний, ПНДВ	Протягом року
29.	Організація та проведення еколого-освітніх заходів з місцевим населенням, проведення учбової, науково-дослідної практичної та методичної роботи з дошкільною, учнівською та студентською молоддю (р. 6.5)	Відділи екологоосвітньої роботи і рекреації, науково-дослідний ПНДВ	Протягом року
30.	Організація та участь в місцевих та всеукраїнських екологоосвітніх акціях, виставках, форумах, конференціях, святах, конкурсах і фестивалях (р. 6.5)	Відділи екологоосвітньої роботи та рекреації, науково-дослідний, ПНДВ	Протягом року
31.	Розробка ВЕБ-сайту НПП з англomовним перекладом і створення на ньому сторінок, присвячених науковим дослідженням, еколого-освітній діяльності, туристичної сторінки	Відділи екологоосвітньої роботи та рекреації, науково-дослідний, залучені фахівці. За наявності фінансування	Протягом року
32.	Постійне оновлення інформації про НПП на ВЕБ-сайті парку та сторінці в соцмережі Facebook	Відділи екологоосвітньої роботи та рекреації, науково-дослідний, ПНДВ	Протягом року
33.	Участь співробітників НПП у міжнародних конференціях, симпозиумах, тренінгах тощо з питань заповідної справи	Адміністрація НПП. За наявності фінансування та згідно запрошень	Протягом року
34.	Організація та участь у експедиціях на територію НПП	Відділ науково-дослідний, ПНДВ, науковці ЧНУ (за згодою)	Травень-серпень
35.	Заключення (поновлення) договорів про наукову співпрацю з провідними науковими і науково-педагогічними установами України.	Науково-дослідний відділ	Протягом року
36.	Підготовка матеріалів для публікації у чергових випусках Інформаційного часопису НПП «Черемоський» «Природа Інсайд».	НПП	Протягом року

37.	Впровадження розробленого проекту альпійської гірки біля адмінбудівлі Перкалабського ПНДВ	Відділ науково-дослідний, ПНДВ, СДО ПЗФ, госп. Забезпечення та рекреацію благоустрою	Січень-червень
38.	Проведення навчань для майстрів з охорони природи НПП «Черемоський» (р. 6.4)	Відділ науково-дослідний, екоосвіти і рекреації, ПНДВ, СДО ПЗФ	Протягом року
39.	Адміністрування ВЕБ-сайту НПП: (р. 4.6, 6.3, 6.5)	Відділи екологоосвітньої роботи та рекреації, науково-дослідний, адміністрація НПП. За наявності фінансування	Протягом року

В.о. заступника директора з наукової роботи-начальника науково-дослідного відділу (науковий співробітник)

Володимир ГРЕБЕНЩИКОВ

Ознайомлені:

 Юзик Д.І.
 Савчук Т.В.
 Скидан Т.А.
 Бойчук О.І.
 Мороз В.В.
 Гузак В.В.
 Харюк Ю.М.

**Додаток 2 до Протоколу №1 чергового засідання науково-технічної ради
НПП «Черемоський» від 1 лютого 2024 року**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Директор НПП «Черемоський»
2022

Роман СРЕМА

**План заходів відділу еколого-освітньої роботи та рекреації
НПП «Черемоський» на 2024 рік**
(відповідно до Плану заходів НПП «Черемоський» на 2022-2026 роки)

Назва заходу	Очікуваний результат (індикатор)	Головні виконавці	Обсяги фінансування за джерелами, тис.грн			
			всього, в тому числі	загальний фонд державного бюджету	спеціальний фонд державного бюджету	інші кошти
Розділ 4. Екологічна освітньо-виховна робота, рекреаційна діяльність НПП						
Завдання 4.1.: Розвиток інформаційно-просвітницької та еколого-освітньої діяльності НПП						
4.1.1. Започаткування створення (планування) Центру екологічної просвіти «Перлина Карпат» на базі адмінприміщення НПП в смт Путиля: визначення місця розташування, розробка відповідного проекту, збір експонатів (р. 4.4, 6.5)	Розроблено проект створення Центру екологічної просвіти, за початковано збір експонатів до Музею природи та Етнографічного музею Гуцульщини	Відділ науково-дослідний, відділ екологічної освіти рекреації, товариство «Гуцульщина»				
4.1.2. Започаткування (планування) створення візит-центрів – в 2-х ПНДВ з метою розвитку екоосвітньої діяльності, рекреації і туризму (р. 4.4, 6.5)	Започатковано створення 2-х візит-центрів: в Перкалабському та Селятинському ПНДВ	Відділ екологічної освіти та рекреації, товариство «Гуцульщина»				
4.1.3. Розробка та впровадження інформаційно-методичної програми «НПП «Черемоський»» (р. 6.5)	Розроблено головні пізнавальні (еколого-виховні) теми та методи роботи з різними верст-вами населення, відвідувачами	Відділ екологічної освіти та рекреації				
4.1.6. Здійснення рекламно-видавничої діяльності: видання та розповсюдження буклетів, листівок, пам'яток, календарів, плакатів, мап тощо (р. 4.6, 6.5)	Видано та розповсюджено буклети, листівки, мапи тощо	Адміністрація НПП				
4.1.9. Здійснення співпраці з засобами масової інформації: участь у радіопередачах, виступи на телебаченні, публікація статей в пресі (р. 6.5)	Створення привабливого іміджу НПП для відвідувачів, висвітлення його проблем і здобутків у справі охорони природи	Відділ еко-логічної освіти та рекреації, відділ науково-дослідний				

4.1.10. Організація та проведення еколого-освітніх заходів з місцевим населенням, проведення учбової, науково-дослідної практичної та методичної роботи з дошкільною, учнівською та студентською молоддю (р. 6.5)	Проведення круглих столів, бесід, лекцій, конкурсів, тренінгів, семінарів, учнівських конференцій, уроків, екохвилинок, змагань, показ фільмів, проведення екскурсій в природу тощо	Відділ екологічної освіти та рекреації, відділ науково-дослідний			
4.1.11. Організація та участь в місцевих та всеукраїнських еколого-освітніх акціях, виставках, форумах, конференціях, святах, конкурсах та фестивалях (р. 6.5)	Створення позитивного іміджу НПП	Відділ еко-логічної освіти та рекреації, відділ науково-дослідний			
4.1.12. Організація і ведення екологічних гуртків в школах району (р. 6.5)	Ведення екогуртків в Путильській і Сергіївській ЗОШ І-ІІІ ступенів				
4.1.14. Розробка цільової програми польових практик та еколого-освітніх і волонтерських таборів для різних категорій учнівської молоді (р. 7.6)	Розроблено програму цільових екологічних практик студентів, дитячих таборів, волонтерського руху на території НПП	Відділ еко-логічної освіти та рекреації, відділ науково-дослідний			
Завдання 4.2.: Оптимізація еколого-рекреаційної і еколого-туристичної діяльності НПП					
4.2.1.1. Облаштування місць для наметових містечок (р. 4.4)	Облаштовано 6 ділянок для наметових містечок	НПП			
4.2.1.2. Облаштування місць для короткочасного відпочинку (р. 4.4)	Облаштовано 8 місць для короткочасного відпочинку	НПП			
4.2.1.3. Влаштування оглядових майданчиків (р. 4.4)	Влаштовано 5 оглядових майданчиків	НПП			
4.2.1.4. Облаштування питних джерел та колодязів (криничок) (р. 4.4)	Упорядковано 14 джерел (криничок) поблизу місць для наметових містечок	НПП			
4.2.6. Налагодження співпраці з провайдерами різноманітних туристичних послуг в районі розміщення НПП (р. 7.6)	Розвиток екологічного туризму Налагоджена співпраця із зацікавленими сторонами	Відділ екологічної освіти та рекреації			
4.2.7. Залучення місцевих жителів (та їх навчання) до проведення екологічних турів на території НПП: надання транспортних послуг, проживання та харчування туристів (р. 7.6)	Залучення місцевих жителів до рекреаційно-туристичної діяльності НПП, розвиток «зеленого туризму»	Відділ екологічної освіти та рекреації			

4.2.8. Розробка концепції та стратегії розвитку рекреаційно – туристичної діяльності НПП після розширення території парку: визначення та впровадження допустимих рекреаційних навантажень, оптимального кількісного та якісного складу рекреаційних об'єктів, схеми оптимального екологічно безпечного розташування об'єктів туристичної інфраструктури, запровадження системи контролю і регулювання відвідування території НПП (р. 7.6.)	Розроблено екологічно безпечні норми рекреаційно-туристичної діяльності на території НПП. Розроблено і впроваджено стратегію сталого туризму на території НПП (з урахуванням розширення його території)	Відділ науково-дослідний, відділ екологічної освіти та рекреації, ЧНУ, інші наукові організації		
4.2.9. Створення матеріально-технічної бази рекреаційно-туристичної діяльності НПП (кошти передбачені в п. 5.1.1 П'ятирічного плану)	Придбання туристичного обладнання та інвентарю. Розвиток екологічного туризму	Адміністрація НПП		
Завдання 4.4.: Відновлення та підтримання місцевої культурної спадщини				
4.4.1. Облаштування експозиції етнографічного Музею гуцульської культури (р. 6.6, кошти передбачено в п. 5.1.1. П'ятирічного плану)	Збір експонатів, облаштування експозиції	НПП, Товариство «Гуцульщина» (за згодою)		
4.4.2. Розробка та впровадження проекту з відродження місцевих народних промислів і традицій	Залучення місцевих мешканців та майстрів до рекреаційно-туристичної діяльності НПП	НПП, Товариство «Гуцульщина» (за згодою)		
4.4.3. Сприяння організації фестивалів (фольклорних, ремеслярських тощо) – інформаційна підтримка, участь НПП в ролі співорганізатора (кошти передбачені в п. 4.1.13 П'ятирічного плану)	Участь в організації фестивалів, покращення туристичної привабливості НПП, підвищення соціально-економічних стандартів регіону	НПП, Товариство «Гуцульщина» (за згодою)		
Завдання 5.3.: Загальні адміністративні заходи				
5.3.1. Навчання, підвищення кваліфікації, стажування працівників НПП (наукових співробітників, фахівців з екоосвіти та рекреації, працівників служби державної охорони тощо) (р. 6.1, 6.4, 6.5)	Підвищення професійного рівня працівників НПП, 10 осіб/рік	Адміністрація НПП		
5.3.2. Розробка та адміністрування ВЕБ-сайту НПП, постійне оновлення інформації про НПП на сторінці в мережі Facebook, Instagram	Забезпечення розвитку міжнародної діяльності НПП, пропагування діяльності НПП	Відділ науково-дослідний, відділ екологічної освіти та рекреації, адміністрація НПП		
5.3.3. Участь співробітників НПП у міжнародних конференціях, симпозиумах, тренінгах тощо з питань заповідної справи	Забезпечення розвитку міжнародної діяльності НПП	Адміністрація НПП		
5.3.4. Розробка ВЕБ-сайту НПП з англomовним перекладом та створення на сайті сторінок, присвячених науковим дослідженням, еколого-освітній діяльності, туристичної сторінки.		НПП		

Начальник відділу еколого-освітньої роботи та рекреації

Тетяна СКИДАН

**Додаток 3 до Протоколу №1 чергового засідання науково-технічної ради
НПП «Черемоський» від 1 лютого 2024 року**

Затверджую:
Директор
НПП «Черемоський»
Роман ЄРЕМА

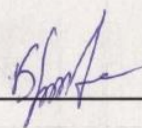
**Річний план заходів відділу державної
охорони ПЗФ на 2024 рік**

№ з/п	Назва заходу	Запланований термін виконання
1.	Здійснення рейдів (перевірок) по території НПП з метою виявлення та попередження порушень природоохоронного законодавства	Протягом року
2.	Проведення (щоквартально навчання працівників за всіма напрямками діяльності СДО (з залученням відповідних фахівців).	Протягом року
3.	Патрулювання території НПП в пожежонебезпечний період.	Протягом року
4.	Проведення профілактично-роз'яснювальної роботи серед місцевого населення та відвідувачів парку.	Протягом року
5.	Проведення робіт з метою розширення території НПП за рахунок приєднання земель Філії ДП «Путильське лісове господарство»	Протягом року
6.	Здійснення заходів щодо наглядного інформування відвідувачів про НПП, його межі, особливості режиму функціональних зон.	Протягом року
7.	Встановлення інформаційно-охоронних знаків, інформаційних щитів, межових охоронних знаків.	Протягом року
8.	Догляд за межовими знаками, аншлагами, шлагбаумами, інформаційно-вказівниками знаками, банерами (влаштування та ремонт).	Протягом року
9.	Лісопатологічне обстеження території НПП.	Протягом року
10.	Ведення карток фенологічних спостережень.	Протягом року
11.	Облаштування та догляд природних питних джерел, рекреаційних водойм.	Протягом року
12.	Улаштування гірських стежок та догляд за ними.	Протягом року

13.	Обмеження руху по дорогах в період гону, розмноження, гніздування та виведення пташенят тощо.	В період тиші
14.	Інвентаризація та збереження місць оселення рисі євразійської та ведмедя бурого.	Протягом року
15.	Проведення літнього та зимового моніторингу за великими хижими ссавцями за допомогою фотопасток.	Протягом року
16.	Забезпечення збереження природного стану річок Перкалаб, Сарата та Білий Черемош.	Протягом року
17.	Заготівля кормів, кормових віників для підгодівлі диких тварин (сірого зайця, кабана, благородного оленя, європейської сарни) у зимовий період.	Протягом року
18.	Створення кормових полів для рослиноїдних ссавців (висадка картоплі, посів кукурудзи, кормових трав) .	Протягом року
19.	Улаштування та ремонт годівниць та солонців для диких тварин.	Протягом року
20.	Улаштування та утримання рекреаційних зон для короткострокового відпочинку.	Протягом року
21.	Утримання туристичних маршрутів та екологічних стежок (прочистка та благоустрій екологічних стежок і туристичних маршрутів).	Протягом року
22.	Розчистка квартальних просік.	Протягом року
23.	Будівництво та ремонт містків, перепадів.	Протягом року
24.	Догляд доріг протипожежного призначення.	Протягом року
25.	Улаштування протипожежних водойм в Перкалабському ПНДВ та Селятинському ПНДВ.	Протягом року
26.	Обладнання та утримання пунктів зосередження протипожежного інвентарю.	Протягом року

Начальник відділу державної охорони
ПЗФ НПП "Черемоський"

Олексій БОЙЧУК

**Додаток 4 до Протоколу №1 чергового засідання науково-технічної ради
НПП «Черемоський» від 1 лютого 2024 року**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор НПП «Черемоський»
_____ Роман ЄРЕМА

ПЛАН РОБОТИ

відділу господарського забезпечення та рекреаційного благоустрою

НПП «Черемоський» на 2024 рік

№ п/п	Назва заходів	Термін виконання	Відповідальний виконавець
1.	Провести будівництво альпійської гірки на території візит-центру НПП «Черемоський» в с. Рижа, Перкалабського ПНДВ, попередньо провівши роботи з благоустрою та озеленення прилеглої території.	червень - вересень	Мороз В.В. Логош Н.М.
2.	Провести генеральне прибирання території НПП після зимового періоду.	2-3 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М. спільно з відділом еколого – освітньої роботи та рекреації
3.	Облаштування рекреаційних об'єктів на туристичному маршруті «Найстаріші дерева» НПП «Черемоський»	Квітень-Вересень	Мороз В.В. Логош Н.М. спільно з відділом еколого – освітньої роботи та рекреації
4.	Провести поточний ремонт приміщення Перкалабського ПНДВ з подальшим благоустроєм та озелененням прилеглої території.	Квітень-Вересень	Мороз В.В. Логош Н.М. спільно з Перкалабським ПНДВ
5.	Ремонт та утримання рекреаційних зон для короткострокового відпочинку	2-3 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М.
	Ремонт вказівних знаків туристичних маршрутів та екологічних стежок. Встановити їх на території парку.	2-3 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М. спільно з відділом еколого – освітньої роботи та рекреації
6.	Створити умови для зручного, безпечного доступу до рекреаційних об'єктів без шкоди біорізноманіттю території.	Квітень-Вересень	Мороз В.В. Логош Н.М.
7.	Виготовлення, встановлення та ремонт рекреаційних аншлагов та інформаційних щитів, на території Перкалабського та Селятинського ПНДВ	2-4 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М. спільно з відділеннями ПНДВ
8.	Впорядкувати території рекреаційних об'єктів ПЗФ (благоустрій водних джерел, мурашників, пам'яток природи та інших).	2-3 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М. Відділення

			ПНДВ
9.	Виготовити та встановити 6 штук гніздівель для сов.	2-3 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М. Грамажора В.В. спільно з Селятинським та Перкалабського ПНДВ
10.	В рекреаційних програмах впроваджувати збереження, відтворення і поширення народних традицій, звичаїв та обрядів місцевих жителів.	2-4 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М.
11.	З допомогою громадськості, органів місцевої влади із залученням майстрів народних ремесл і народної творчості підготувати випуск брошур про рекреаційну привабливість НПП «Черемоський» в напрямку розвитку народних ремесл на території парку..	Квітень- Вересень	Мороз В.В. Логош Н.М. спільно з відділом еколого – освітньої роботи та рекреації
12.	Організувати майстерню з виготовлення різноманітних рекреаційно-туристичних продуктів (дерев'яні вироби, предмети побутового вжитку, сувеніри).	2-4 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М. спільно з працівниками парку
13.	Забезпечити туристу (відвідувачу) парку повний процес (цикл) виготовлення будь-якого рекреаційного продукту від початкового моменту до кінцевого своїми руками під керівництвом майстра.	2-3 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М. спільно з відділом еколого – освітньої роботи та рекреації
14.	Вирішити питання щодо приміщення та організації виставки-продажу рекреаційних продуктів НПП «Черемоський» в с. Путила.	3 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М. спільно з працівниками парку
15.	Впровадити виробництво екологічно чистих продуктів на створеній в межах території парку пасіці.	2-4 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М.. спільно з працівниками парку
16.	Організувати вирощування ягідних та лікарських рослин для забезпечення потреб відвідувачів НПП «Черемоський». В подальшому налагодити співпрацю з фармакологічними підприємствами для виготовлення медичних препаратів на основі лікарсько-рослинної сировини парку.	3 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М. спільно з працівниками парку
17.	Популяризувати ведення екологічно-чистого селянського господарства на базі обійстя жителя с. Сарата Слижук І.В.	3 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М. спільно з відділом еколого – освітньої роботи та рекреації

18.	Вивчити лікувальні можливості мінеральних джерел Сарата – 1 Сарата - 2, для використання їх в розвитку бальнеологічного напрямку рекреаційної діяльності парку.	2-3 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М. спільно з науково-дослідним відділом
19.	Очистити береги і русла річок Перкалаб, Сарата, Білий Черемош від побутового сміття.	2-4 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М. спільно з працівниками відділень.
20.	Залучати громадськість, заклади освіти, засоби масової інформації, пресу, друковані видання для популяризації та висвітлення рекреаційної привабливості НПП «Черемоський».	2 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М. спільно з працівниками парку
21.	Виготовлення обладнання для утримання експонатів Еколого просвітницького візит-центру «Перлина Карпат» (с. Рижа) та наукових фондів НПП «Черемоський» (гербарій, фунгарій, зоологічні колекції).	1-2 квартал	Грамажора В.
22.	Поновлення вказівних знаків в межах існуючої мережі постійних пробних площ, закладення нових ППП та фенопунктів в разі потреби. Продовження встановлення та ремонту огорож навколо пробних площ та унікальних локацій рідкісних рослин.	Протягом року	Мороз В.В. Логош Н.В. Грамажора В.В. спільно з Селятинським та Перкалабського ПНДВ
23.	Підготовка звіту роботи відділу рекреації та господарського забезпечення НПП «Черемоський» за 2024 рік.	4 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М.
24.	Складання перспективного плану роботи відділу рекреації та господарського забезпечення НПП «Черемоський» на 2025 рік.	4 квартал	Мороз В.В. Логош Н.М.

Начальник відділу господарського забезпечення

Василь МОРОЗ

та рекреаційного благоустрою

Ознайомлені:

СКИДАН Т.А

БОЙЧУК О.І.

ХАРЮК Ю.М.

ГУЗАК В.В.

ЮЗИК Д.І.